

Nevoiața împotriva înălțării de sine

(Continuare din pag. 1-a) ușor să lupte cu ispitele, în retragere, prin post și rugăciune.

a ispitei celei subțiri a mândriei și a slavei deșarte. Cine uită să se smerescă, e în mod sigur smerit de cineva. De Dumnezeu, de diavol sau de oameni. Și greu se mai pune pe picioare după aceea!

Iată ce a făcut Ava Pinufius, unul din cei cu care au stat de vorbă Sfinții Ioan Casian și Gherman. Era starețul unei mănăstiri din Egipt, din apropierea orașului Panepheysis. Toată provincia îl preamărea pentru virtuțile lui și chiar pentru darul facerii de minuni.

Stătu în genunchi trei zile la poarta mănăstirii, îmbrăcat în haine mirenești, rugându-se să fie primit printre frați. Toți rîdeau de dînsul și-l acuzau că urmărește să se căpătuiască într-o mănăstire, deoarece acasă n-avea din ce trăi. Pînă la urmă fu primit și i se dădu ascultarea de ajutor de grădinar.

Veni acolo înaintea lui întru o zi și așteaptă să-l contrazică cineva! Să-ți amintești că întru o zi pleacă iarși. De data aceasta se imbarcă pe o corabie și pleacă în Palestina, pe atunci provincie a Siriei.

nufius era acum dincolo de ele și-i putu povăui pe cei doi dobrogeni cu competența pe care i-o dădeau nu numai vîrsta, ci mai ales înțelepciunea căpătuită în lupta cu valorile ispitelor, căroră le rezistase cu bărbăție, curaj și smerenie.

Ava Pinufius își zicea totuși, și acum, „cel mai umil dintre toți creștinii”, și va fi zis-o fără îndoială, cu sinceritate. Iată cîteva din sentințele lui care merită să fie reținute: „Cînd Dumnezeu e gata să ne pedesească așa cum merităm, pocăința noastră îi ține în loc, fără voia Lui, ca să spun așa, brațul răzbumător”. Interesantă este „fără voia Lui!” Pocăința îl obligă pe Dumnezeu să iertare!

Încercînd o definiție a pocăinței, Ava Pinufius spune: „Să nu mai săvîrșim în nici un chip păcatele pentru care ne pocăim, sau pentru care conștiința noastră are remușcări”. Cînd ne-a fost primită pocăința? „Cînd nu mai simțim acele păcate în sufletele noastre”, după ce ne-am pocăit, căci scris este: „Risipit-am păcatele tale ca pe un nor, și fărîdelegiile tale ca pe o negură”.

Să știm însă că nu dreptatea noastră, ci dragostea lui Dumnezeu „acoperă mulțimea păcatelor”, și „milostenia stinge păcatul”, și, bineînțeles, mărturisirea lor. Iată mărturisirea ca nevoință, ca luptă cu sine, ca predare vînovată în fața lui Dumnezeu.

Multe căi de iertare a păcatelor descrie Ava. Ascultîndu-l, nimeni nu mai poate spune că pentru el nu este cale de mîntuire. Prin duhovnic, prin facerea de bine, prin osteneală pentru mîntuirea altora, prin dragoste de oameni, prin rugăciune și dincolo de toate, prin încrederea în bunătatea și iertarea Domnului, căci faptele noastre „nu vor fi deajuns pentru iertarea greșelilor noastre”. Ava Pinufius recomanda ca, după pocăința dreaptă, să refuzăm chiar și amintirea păcatelor, spre a nu ne rămîni ele din nou, căci zice Solomon că atunci cînd ne tulbură amintirea dăunătoare, să ne desprindem pe dată de contemplarea amintirii: „Ieși repede, nu rămîne în casa ei și nu-ți arunca ochii către ea”.

Cei doi dobrogeni ai noștri au plecat, în secolul IV, întăriți sufletește de la mănăstirea lui Ava Pinufius, iar Sfinții Ioan Casian și-a adus amînte de dînsul, în cartea Convorbirilor, cu evlavie și recunoștință. Smerenia, înțelepciunea și lupta acestuia Avă împotriva ispitei mîndriei, i-a adus numele, iată, pînă în secolul XX. Și-l va duce și mai departe, devenind cuvîntul că cel ce se smereste pe sine se înalță, iar cel ce se înalță pe sine, e smerit de alții! Cel dintîi intră în istorie, celălalt intră în uitare.

PRONIA ȘI VIAȚA OAMENILOR

Tot ce se întîmplă în această lume, se află sub ochiul proniator al lui Dumnezeu. Călăuzirea Lui, aflat în neaozuri cit și în bucurii, ia forma unui dialog continuu cu omul. Un crimei din viața lui Ismael și mama lui, Agar, este deosebit de grăitor.

1. Într-un moment sărbătoresc pentru casa patriarhului Avraam, Ismael manifestă o jenantă și supărătoare lipsă de respect față de semeni. Deși la vîrsta de 14 ani, își permite să rîdă de Isac, fiul Sarrei, prunc abia de un an. Faptul produce o amarăciune și atrage cuvîntul greu și pedepsitor al Sarrei! Urmarea: mama Agar și nestăpînitul ei fiu, Ismael, pornesc în gestia pribegie.

2. Pribegind în praia Beer-Seba, ajung în primejdie de moarte. Resemnata, cu inima sfîșiată de

durere, mama plînge și așteaptă moartea fiului în mari suspine. Dar Dumnezeu a văzut plînsul mamei și a auzit și suspinul implorator al fiului. În lucrarea Sa conservatoare Atoniatorul deschide ochii mamei ca să vadă, în apropiere, o fîntînă cu apă limpede și rece. Mersul lucrurilor se schimbă: sînt salvate, de la moartea prin sete, două vieți. După aceea „Ismael a locuit în pustia Faran și mama sa i-a luat soție din țara Egiptului” (Fac. 21, 21).

3. Drumul lui Agar și Ismael prin pustie, simbolizează dificultățile, lipsurile și necazurile omului pe acest pămînt. Dar NECAZURILE ÎN MINA

(Continuare în pag. a 3-a)

Pr. Gh. Rățulea

Cîntările bisericesti și interpretării lor

(Continuare din pag. 1-a) de-a încadra textul literar în tiparul melodic, forțîndu-l în multe situații pe acesta din urmă prin încercare disperată de a augmenta sau diminua formulele ritmice în funcție de numărul de silabe impuse de text, a lăsat impresia unui artificiu, a unei lucrări reci care te scoate pe tine, auditor și creștin totodată, participant la un act religios, din mediul de meditație pe care l-ai căutat intrînd în biserică, unde sperai să te poți detașa de impactul cu viața diurnă, cu problemele aride, concrete pe care viața și le pune în permanență. Nu trebuie scăpat din vedere faptul că în cîntările bisericesti, deci și în priceasa, textual constituie fondul lucrării iar melodia, haina sau îmbrăcămînta acesteia. În consecință, nu trebuie pierdut din vedere faptul că în funcție de calitatea artistică a melodiei și de bogăția de idei transmise de textul literar se va produce un efect mai sensibil în captarea sentimentului religios al credincioșilor, predispuîndu-i pentru o cit mai a-dîncă participare la slujba religioasă, înălțîndu-i sufletește. Prea rar ascultăm astăzi, din păcate, priceasa care în urmă cu peste un sfert de veac se cîntau frecvent în bisericile noastre din Ardeal: „Lăudați pe Domnul și Ochii inimii mele de Dimitrie Cunțan, La rîul Vavilonului de Gavriil Muzicescu, Spune-mi Doamne sfîșitul meu de A. Lipovan, Cerurile spun mărirea lui Dumnezeu de I. Vorobchievici, Pleacă Doamne urechea Ta și Rîdică-am ochii mei la cer de V. Petrașcu, Paharul mîntuirii de George Dima, Doamne unde vrei să fug de I. Cart etc. lucrări de rezistență din literatura muzicală bisericască de gen, cu texte luate din Sfînta Scriptură sau din ințele cuprinse în cîntările rituale bisericesti.

O situație mai înedită, singulară în felul ei, am întîlnit-o intr-una din bisericile municipiului Sibiu în vara trecută. Am ascultat în interpretarea unui cîntăreț dotat, de altfel, cu o voce frumoasă, atît ca timbru, ambi-tus și lejeritate în execuție, o priceasă al cărui text se constituia într-un reușit imn de laudă închinat Fecioarei Maria, bine constituit din punct de vedere literar, avînd însă ca fond muzical prima parte, Andante fiebile din Balada de C. Porumbescu. Pentru cei care cunosc această veritabilă pagină instrumentală din literatura muzicală româ-

mai grabnică perfecționare a cîntăreților bisericesti, ridicarea ștachetei lor culturale și artistice, transformarea lor din simpli diletanți în adevărați profesioniști. Trebuie avut în vedere faptul că oamenii zilelor noastre sînt posesori ai unui volum mai mare de cunoștințe — științifice, culturale, artistice etc. — dobîndite, fie prin școală, fie prin alte mijloace de instrucție și educație existente în societatea actuală — și sînt mult mai sensibili la modul cum se transmit spre ei idei, sentimente sau alte elemente ale tezaurului nostru spiritual pe care le recepționează dar le și taxează ca atare, așezîndu-le în mercurialul de valori la locul pe care îl merită. Este necesar, în acest sens, pentru formarea viitoarelor generații de cîntăreți bisericesti, înființarea unor școli speciale, pe o perioadă determinată, unde să fie primiți tineri cu aptitudini în domeniul muzical care, în urma unor teste rigurose concepute, să fie pregătiți special pentru a deveni cîntăreți bisericesti. Pose-sorii ai unor calități native în domeniul muzicii, cu un bogat bagaj de cunoștințe dobîndite pe parcursul școlărității, și ulterior prin activitatea practică, cîntăreții bisericesti astfel pregătiți vor putea realiza o bună interpretare și corectă execuție a cîntărilor bisericesti, vor fi apti să-i angajeze, în final, pe credincioșii în cîntarea colectivă la Liturghie și la alte slujbe oficiate în biserică.

Fără generații mai vechi de cîntăreți este necesar a se organiza, periodic, cursuri de perfecționare de scurtă durată, pe lângă protopopiate sau episcopii, prin care să se încerce realizarea unor posibile retușuri în pregătirea ce o demonstrează, urmărîndu-se, în primul rînd, o punere de acord a lor cu nivelul de interpretare a cîntecului bisericesc în momentul de față.

În felul acesta, considerăm noi, vom reuși să avem o interpretare unitară a cîntecului bisericesc, credincioșii vor putea participa la un serviciu religios care va decurge în condiții optime și se va avea în acest fel în bisericile noastre o atmosferă de profundă religiozitate, de adevărată înălțare sufletească.

„Unul pas în cunoaștere să-i urmeze trei în trăire”

Cateheză despre simbolul de credință

(Continuare din pag. 1-a)

I. Pregătirea aperceptivă Participînd la Sfînta Liturghie sau la oficierea unui Botez facem și mărturisirea credinței noastre spre a ne exprima adeziunea la mîntuirea pe care ne-o oferă Dumnezeu în cadrul Sfîntei Euharistii, sau cu prilejul încredințării unui copil, care prin Botez devine membru al Bisericii.

II. Anunțarea temei Credința pe care o mărturisim este cuprinsă în Crez, sau în Simbolul de credință la care ne vom referi în cele ce urmează.

III. Tratatrea Simbolul de credință numit „Niceo-Constantinopolitan”, compus din 12 articole reprezintă credința mărturisită de Biserică, pe baza formulării ei la primele două sinoade ecumenice, cel de la Nicea, din 325, unde s-au fixat primele 7 articole ale Crezului, și cel de la Constantinopol, din anul 381, unde au fost formulate ultimele 5 articole.

1. Cred într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atotțiitorul, Făcătorul cerului și al pămîntului, al tuturor celor văzute și nevăzute. 2. Și într-Unul Domn Iisus Hristos Fiul lui Dumnezeu, Unul născut care din Tatăl s-a născut, mai înainte de toți vecii; lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut, nu făcut, Cel de o ființă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut. 3. Care pentru noi oamenii și

pentru a noastră mîntuire s-a pogorît din ceruri și s-a intru-pat de la Duhul Sfînt și din Fecioara Maria și s-a făcut om; 4. Și s-a răstignit pentru noi în zilele lui Pontiu Pilat și a pătimit și s-a îngropat; 5. Și a înviat a treia zi după Scripturi; 6. Și s-a suit la ceruri și șade de-a dreapta Tatălui; 7. Și iarși va să vină cu mărirea (slavă), să judece viii și morții, a Cărui împărăție nu va avea sfîrșit; 8. Și într-Unul Duhul Sfînt, Domnul de viață Făcătorul, Care din Tatăl purcede, Cea ce împreună cu Tatăl și cu Fiul este închinat și mărit (slăvit), care a grăit prin proroci; 9. Și într-Una sîntă, sobornicească și apostolească Biserică; 10. Mărturisesc un Botez întru iertarea păcatelor; 11. Aștept învierea morților; 12. Și viața veacului ce va să fie. Amin.

creatură înainte de timp și nu din veșnicie, înseamnă că El nu este Dumnezeu și atunci mîntuirea noastră este compromisă. Arie a fost combătut de către episcopul Alexandriei, Alexandru, care îl excomunică în anul 323. Arie se refugiase în Asia Mică, la Cezarea, unde avînd protector pe episcopul Eusebiu, prieten al împăratului, poate să-și difuzeze mai departe erezia. Pentru acest motiv, primele șapte articole ale Simbolului de credință stabilesc învățătura credinței de totdeauna a Bisericii, arătînd că Fiul este de o ființă cu Tatăl; născut din veci din Tatăl și nu creat înainte de timp, cum spunea Arie. Ce a determinat formularea celorlalte cinci articole ale Simbolului de credință? Faptul că un episcop din Constantinopol, pe nume Macedoniu a emis erezia că așa cum Fiul este creatura Tatălui, Duhul Sfînt este creatura Fiului. Duhul Sfînt este subordonat și slujitor Tatălui și Fiului. Prin aceasta erezia este negată dumnezeirea Duhului Sfînt. Sinodul al doilea ecumenic din Constantinopol stabilește la anul 381 că Duhul Sfînt este „Domnul de viață făcătorul”, adică este Dumnezeu adevărat, care purcede de la Tatăl și căruia i se cuvine aceeași mărirea ca Tatălui și Fiului. IV. Recapitularea-Aprecierea În primele șapte articole ale Crezului în cine mărturisim crea-

(Continuare în pag. a 4-a) Preot profesor Sorin Cosma

SFÎNTA TRADIȚIE II

„Lăsați copiii să vină la mine!” (Luca 18, 16)

Sinodul al III-lea (Efes, 431) s-a ținut...

Sinodul al IV-lea (Calcedon, 451) a condamnat...

Sinodul al V-lea (Constantinopol, 553) a condamnat...

Sinodul al VI-lea (Constantinopol, 680-681) a condamnat...

Sinodul al VII-lea (Nicaea, 787) a condamnat...

După anul 787 nu s-au mai ținut...

Inainte de Sfânta Scriptură...

(b) Desăvârșirea Descoperirii sau Revelației...

(c) Sfânta Tradiție sau Sfânta Predanie...

(d) Sfânta Tradiție primită de la Mântuitorul...

(e) Tradiția primită de la Mântuitorul...

(f) Sfânta Tradiție primită de la Mântuitorul...

(g) Sfânta Tradiție primită de la Mântuitorul...

(h) Sfânta Tradiție primită de la Mântuitorul...

(i) Sfânta Tradiție primită de la Mântuitorul...

(j) Sfânta Tradiție primită de la Mântuitorul...

(k) Sfânta Tradiție primită de la Mântuitorul...

(l) Sfânta Tradiție primită de la Mântuitorul...

(m) Sfânta Tradiție primită de la Mântuitorul...

(n) Sfânta Tradiție primită de la Mântuitorul...

(o) Sfânta Tradiție primită de la Mântuitorul...

(p) Sfânta Tradiție primită de la Mântuitorul...

(q) Sfânta Tradiție primită de la Mântuitorul...

(r) Sfânta Tradiție primită de la Mântuitorul...

(s) Sfânta Tradiție primită de la Mântuitorul...

(t) Sfânta Tradiție primită de la Mântuitorul...

(u) Sfânta Tradiție primită de la Mântuitorul...

(v) Sfânta Tradiție primită de la Mântuitorul...

(w) Sfânta Tradiție primită de la Mântuitorul...

(x) Sfânta Tradiție primită de la Mântuitorul...

(y) Sfânta Tradiție primită de la Mântuitorul...

(z) Sfânta Tradiție primită de la Mântuitorul...

Dumnezeu, căutând să se întărească...

Încercând să încheiem aceste...

Ne vin în minte acești ani...

Atitudine contrară poziției...

PROVIDENȚEI SÎNT ȘCOALA. Ele au un rost...

În acțiunea Sa pronioatoare...

Din cele prezentate reținem...

8. Biserica Ortodoxă păstrează...

Un alt exemplu. Aprinși de via...

ZIUA DE ODihnĂ — SIMBĂTĂ SAU DUMINICĂ

Între învățăturile de credință...

În cartea cea dintâi a Facerii...

În ce privește atitudinea...

În timpul activității sale...

este puterea (Ieșire 40, 28). După...

În ce privește atitudinea...

În timpul activității sale...

Duminică. Și tot în zi de Duminică...

Sf. Ap. Pavel a adunat pe creștinii...

Femeile mironosite și ele...

La Sinodul apostolic de la Ierusalim...

păgini, fără a aminti ceva...

Despre serbarea Duminicii...

Împăratul Constantin cel Mare...

Toate cele de mai sus conduc...

pe vremea petrecerii Sale...

Nu este de mirare deci că...

Pr. Gh. Papuc

Pr. Gh. Papuc

PRONIA ȘI VIAȚA OAMENILOR

(Continuare din pag. a 2-a)

4. Lucrarea pronioatoare a lui...

În zbulciumul și frământările...

Un alt exemplu. Aprinși de via...

Despre serbarea Duminicii...

Împăratul Constantin cel Mare...

Toate cele de mai sus conduc...

PROVIDENȚEI SÎNT ȘCOALA...

În acțiunea Sa pronioatoare...

Din cele prezentate reținem...

8. Biserica Ortodoxă păstrează...

Un alt exemplu. Aprinși de via...

Despre serbarea Duminicii...

Toate cele de mai sus conduc...

pe vremea petrecerii Sale...

Nu este de mirare deci că...

Pr. Gh. Papuc

Pr. Gh. Papuc

PROVIDENȚEI SÎNT ȘCOALA...

În acțiunea Sa pronioatoare...

Din cele prezentate reținem...

8. Biserica Ortodoxă păstrează...

Un alt exemplu. Aprinși de via...

Despre serbarea Duminicii...

